

“അവരു വരും. പോലേ!”

വക്കിയുടെ ശരീരം തള്ളുന്ന. അയാൾ വഴിയിൽ ഇരുന്നു. എലി അയാളെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു.

“എൻറെ മകളെ വരുവാ?”—വർക്കി ആകാശത്തേക്ക് നോക്കി ചോദിച്ചു.

“വരും—അവരു വരും.”

“അവരു വരുവാളുതേക്കു... ഞാനൊന്നു കെടക്കിട്ടു.”—അയാൾ ആ മല്ലീയിൽ കിടന്നു. എലി അയാളുടെ തലയെമ്പു മടിയിൽവച്ചു.

“എലി, അവരു... അവരു വരുവാളുതേക്കു...”—അയാൾ എലിയുടെ കൈ പിടിച്ചു നേഞ്ഞിലമർത്തി.

“കത്താവോ!”—അയാൾ ഒന്നു പിടിഞ്ഞു. വാ പിളന്നു കള്ളിടത്തു.

“കത്താവോ!”—എലിയുടെ ബേദന അലത്ത്യായി തുപ്പാ നെരപ്പുചുതാണ്ടു. അവർ പിാകോട്ടു മറിഞ്ഞു.

“അമേ! അപ്പോ!”—അങ്ങനെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് അന്ന ഓടിയെത്തി.

അവർ ഉച്ചതിൽ നിലവിളിച്ചു. അയല്ലാർ ഉണ്ട് കാടിക്കി. ബെള്ളപ്പാൻകാലമായപ്പോഴേക്കും വക്കിയുടെ മുത ശരീരത്തോടൊപ്പം ഭോധരഹിതയായ എലിയെയും വീട്ടിൽ കൊണ്ടുവന്ന തില്ലായിൽ കിടത്തി. അന്ന അപ്പുന്റെ മുതശരീരത്തിന്റെ കാലിൽ താടിക്കു കൈയുംകൊടുത്തിരുന്നു. അവർ കരഞ്ഞതില്ല. എലി ഇടയ്ക്കു തന്ത്രി എഴുന്നേല്ലും. സ്വർഗ്ഗ തതിലെന്നപോലെ അവർ ചോദിക്കും:

“പോയാ? പോയാ?”

അക്കുന്നക്കുമാരെയും ബന്ധുക്കുള്ളേയും ഉപേക്ഷിച്ചു. ജാതി ക്കാരെയും നാടുക്കാരെയും ധിക്കരീച്ചു, അഭ്യർത്ഥിയിൽ അയാളുടെക്കുടെ ഇരണ്ടിനിരീച്ചതാണവർ. അയാളുടെ കൈയും പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവർ ബഹുമാനം നടന്ന—പ്രതിബന്ധം നെളിലുടെയും ദുഃഖങ്ങളിലുടെയും. പ്രതിബന്ധം സമ്മദ്ധിൽ ആ ആത്മാക്കൾ നോക്കി. അവർ ചവച്ചിംകൊഡായി.

“പോയാ? പോയാ?”—അവൻ ശ്രദ്ധയിലേക്ക് ചോദിക്കുകയാണ്.

ആരം ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല. അന്ന അഫ്ഫാമും താടിക്ക ഏകയുംകാടുത്തിരന്നതേ ഉള്ള. ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ഉയർത്താണ്. മരറാർലു ഉയരവാൻ ഭാവിക്കുകയാണ്.

* * *

അന്നോന്നിയേയും റോക്കിയേയും മത്തായിയേയും സൈമൺയും പുഡ്യൂരായ കൊച്ചുപ്പുനേയും ശ്രദ്ധയേയും മറ്റു പ്രിലരേയും പോലീസ് ലോകപ്പുൽ അടച്ചിരിക്കുകയാണ്. അഞ്ചുവാസികൾ പറഞ്ഞു, വെള്ളംവരെ അവിടെനിന്ന് നിലവിളികൾ കേൾക്കാമായിരന്ന എന്ന്.

നേരു വെള്ളത്തഫ്പാർ ആലപ്പുഴപ്പുംഖാനിന്റെ പരിസരങ്ങളിൽനിന്ന് കുറ കൊടുക്കാറടിക്കവാൻതുടങ്ങി, പട്ടണത്തിലേക്ക്.

“ചാവാമെടാ, നമ്മക്കല്ലാവക്കും ചാവാം!”—ശ്രദ്ധിയിലൂടെ റോധിലേക്ക് ഇരച്ചുകയറിയ തൊഴിലാളികളിലോ തത്തൻ ആവേശംകൊണ്ട്, സ്പയംമരന്ന്, വിളിച്ചുപായുകയാണ്.

“കൊറേശക്കാരേശ ചാവണ്ണല്ലോ, ഒന്നിച്ചുചാവേ എന്ന് നില്പതു്.”—മരറാതെ തൊഴിലാളി എററപാത്തു.

“നമ്മലോനിച്ചാപ്പിനെ, നമ്മെലു ആരാണ് കൊല്ലുന്നതു്?”—മരറാതത്തൻ ചോദിച്ചു.

“ഒന്നിച്ചും, നമ്മലോനിച്ചു്!”—വേരാതത്തൻ പ്രചോദനത്തോടുകൂടി അത്യുച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുപാത്തു.

“ഒന്നിച്ചു്—നമ്മലോനിച്ചു്!” — എല്ലാവരും ഒപ്പുവിളിച്ചുപാത്തു.

എല്ലാ റോധുകളിലൂടെയും അന്നേന തൊഴിലാളികൾ പ്രബഹിച്ചു. ആയിരമായിരം മുകകളിൽനിന്ന് ചുട്ടെള്ള നീശ്വാസങ്ങൾ ഉയൻ. ഒന്നാചേന്ന്, ആയിരമായിരം കണ്ണങ്ങളിൽനിന്നതുവീച്ച പ്രതിജ്ഞകൾ ഒന്നിച്ചുചെന്ന്, അതരീക്ഷത്തിൽ ഇടക്കുമ്പങ്ങളുായി പ്രതിയന്നിച്ചു.

അതു മനഷ്യൻ!—അതു പടച്ച മനഷ്യൻ!—അയാൾ ഒ

പ്രവാഹങ്ങൾക്കീടുകൂടിയിലൂടെ മിന്നൽപോലെ പാതയുകാണ്ടി തന്നെ. വാരീതുമതലാളിയുടെ ഫാഫറിഗ്രേററിൽ നിന്നുതന്നെ ചുപ്പൻ, ആ ചട്ടമനസ്യുന്ന ചുണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് കൊച്ചുമതലാളിയോട് പറഞ്ഞു.

“അവനാണോ!—അവനാണോ കൊച്ചുപ്പുക്കാരൻ!”

ഫാഫറികളുടെ ശേരുകൾ തുന്നക്കീടുന്നു. പക്ഷേ, തൊഴിലാളികൾ അകത്തു കടന്നുണ്ട്. തീരുകൾ ചലിച്ചില്ല. റോഡുകളുടെ മുകളുകളിലും പീടികകളുടെ മുമ്പിലും ചോലവു സ്ഥിന്നുള്ളുടെ കിഴിലും ബോട്ടുജൂട്ടിയിലും ബ്രൗംസ്യാംബിലും തൊഴിലാളികൾ തുടങ്ങുന്നുണ്ടി നിന്നു.

“വക്കി ചത്തു.”—അതോടു മമ്മരശ്ശേപ്പുമായിതന്നു. വളരെ വേഗം ആ മമ്മരശ്ശേപ്പും വ്യാപിച്ചു. അതു വ്യാപിച്ചതോ കൂടും അതിനു തുടർന്നുവരുന്നു.

“വക്കിനെ കൊന്നോ!”

“ആരാണോ” വക്കി?—കയ തൊഴിലാളി ചോദിച്ചു.

“വക്കിയാ? അന്നോനാണിടേം റോക്കിടേം അപ്പനാണോ വക്കി.”

അന്നോനാണിയേയും റോക്കിയേയും എല്ലാവക്കും അറിയാം. അവയുടെ അപ്പാനയാണോ കൊന്നതു! ആതു്?

“അന്നോനാണിടെ അപ്പാന കൊന്നതാരാണോ?”

എല്ലാവരം ആ ചോദ്യം ചോദിച്ചു. അതും ഉത്തരവു നൽകില്ല.

“എല്ലാവരം അന്നോനാണിയുടെ വിട്ടിലേക്കു്!”—അതും കയ മമ്മരശ്ശേപ്പുമായിതന്നു. അതും വളരെവേഗം വ്യാപിച്ചു.

“നമ്മളിനീം മുണ്ടാണ്ടിതന്നു, നമ്മളെ ഓരോത്തത്തരേം കൊണ്ടും.”—കയ തൊഴിലാളി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അധികം അടുത്തു നിന്നുതന്നു മഹാരാജ തൊഴിലാളി ചോദിച്ചു:

“മുണ്ടാണ്ടിരിക്കാതെ പിന്നെ, എന്നാണോ ചെയ്യാമ്പോ നും?”

“ചെയ്യണ്ടാ?...ചെയ്യണ്ടു്...നമുക്കണ്ണാടു ചെല്ലാം.”

“അണ്ണാടു ചെന്നു്?”

“ചെന്നടാ?...ചെന്നടു പിന്നുപ്പറയാം.”

അന്നോനാണിയുടെ വിട്ടം പരിസരങ്ങളും കയ മനസ്യ

മാസചുദമായി. പിന്നെയും പലപല പ്രഖ്യാതൻ ആ മാസചുദത്തിൽ വന്നേ ചെറ്റകാണ്ടിരന.

“അമേരിക്കയിൽ റോക്കിൽ അപ്പുനെ കൊന്നതാണ്.”—എല്ലാവയം പിറച്ചിരുത്തു.

“ஆற்று”?

“ആരാൺനോ?...എല്ലിനെ കൊല്ലുണ്ടാരാണ്? കോ
ണെ പിടിക്കുണ്ടാരാണ്?”

അന്ന എഴുന്നേരു്, മിച്ചിച്ചു ചുറ്റും തോക്കി. അതു വളരെ അനുഷ്ഠകളെ അതിനമുൾപ്പെടെ അവർ കണ്ടില്ല. ഏതൊരു അമർശം! എത്തിനവർ ഇങ്ങനെ അമർശംകാരാളിയും? അന്നയ്യു തോന്തി, തന്റെ അപ്പുകൾ മുതശരീരത്തിൽ പിന്നും അയയിരമായിരു പിശാചുകൾ ഉടലെടുത്തിരിക്കുന്നുണ്ട്.

അവർ മുറിക്കാൻ അർത്ഥമുള്ള തരിഞ്ഞെല്ലക്കു കൂടിയും കൂടിയാണ്. ഒരു തൊഴിലിലാളി പറഞ്ഞു:

“അവേതാണീടേം രോക്കീടേം ചെന്നേളാണു്.”

മരഹാത്മൻ അവളുടെ ശൈരമ്പും തലോട്ടിക്കാണ്ട്
ചാദിച്ചു:

“ମୋତେ, ମୋରେଣ୍ଡାଟ ପୋଣୀ”?

“തൊന്ത പോൺ”, ഏൻറെ വല്യച്ചായനേ, ഏൻറെ
കുട്ടച്ചായനേ വിളിപ്പാണ്ടവരാൻ.”

കേട്ടനിന്നവർ സഹാപദ്ധതാടക്കമി ചീരിച്ച് തെരുവാലിച്ച്:

“ମୋତେଣାଟ ଏବଳା, ଅବରିଣାଟ ବରେଳା?”

“പഠം എന്ന് ചൊന്ന വിളിച്ചു, എൻ്റെ അച്ചായമ്മാർ പറഞ്ഞു.”

“‘എപ്പലീയക്കാര്’ അവരെ വിചുക്കേല, മോളേ.”

“പോലീസുകാര് അമ്മൻമാരുമെന്ന്, “വിച്ചം. എൻ ചെന്ന പറയുതാ, പോലീസുകാര് വിച്ചം. താൻ പറയും, മുൻറച്ചായക്കാരാണെന്ന്”, എൻ്റെ അപ്പൻ യൈരുടുടക്കിയെന്ന്.”

കേട്ടുനിന്നവർ പിന്നെയും ചരിച്ചു. അന്ന മുന്നോട്ടു എഴുക്കേറി.

അന്നക്കല തെ ചലനം! ഒരു പിറപിറപ്പ്:

“വന്നു. അവത് വന്നു.”

“വന്നാ?...എന്തു മക്കളും വന്നാ?”—എലി ചാടിയെഴു
സേരു. അവൻ മുറഞ്ഞിരുന്നിട്ടി കാടി:

“വന്നാ?...വന്നാ?”

എലിയും വഴിമാറിക്കൊടുത്തു. അന്തോൺ എലിയ
താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു രോക്കി അന്നയുടെ കൈപ്പിടിച്ചു
കൊണ്ടു വീട്ടിലേക്കു കോണി. അവതുടെ പിറകിലുണ്ട്, ആ
ചടച്ച മനഷ്യൻ. അവൻ വീട്ടിലേയ്യിൽ കേരിക്കശീലത
പോർ, അയാൾ ആർക്കൂട്ടത്തിൽ മരഞ്ഞു.

എലിയും അന്നയും മുതശ്ശരിരഹത്തെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കൂ
ണ്ടു. രോക്കി കള്ളനീർ മുടച്ചു. അന്തോൺ മറിച്ചേനോ
ക്കി നിന്നതെ ഉള്ളു.

“പോലീസുകാരു് അവരെ പിട്ടാ?”—രൈ തൊഴിലാളി
ചോദിച്ചു.

“പോലീസുകാരു് അവട കാത്തുന്നിക്കണു്. ശവത്തി
നെ കണ്ണേംചു് ഇപ്പുത്തനെനു അവരെ പിടിച്ചാണു പോവും.”
പാതിരി വന്ന. കമ്മ്ണർ കഴിഞ്ഞു. ശവം ശവപ്പു
ടിയിൽ വച്ചു.

“പോയാ?.....എന്ന ഇങ്ങനെ പോയാ?”—എലി
മോഹാലസ്യപൂട്ടു.

അന്ന എലിയെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു.

രാജോചിതമായിരുന്ന ആ ശ്രീഗാന്ധോലാഷയാറു. ശവ
പൂട്ടിയുടെ പിറകിൽ, ദ്വിബന്ധിക്കിൾ അനാധിതയിൽനിന്നു്
അമഘ്തനിക്കിൾ കമിളകൾ ഉതിയുംകൊണ്ടു്, ഒരു മനഷ്യ
മഹാന്തി ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വഴീക്കിൽനിന്നുനിന്നു ഒരു
തന്റെ ശേഖാഷയാറുയിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്ന രൈ തൊഴിലാ
ളിയോടു ചോദിച്ചു:

“ആരാണു് ചതുരു്?”

“അന്തോണീടു അപ്പുൻ.”

“ആരാണു് അന്തോണീ?”

“അന്തോണീനു

അറിയുകേലുന്നാ!”—തൊഴിലാളി

അതുപുട്ടു.

“മുതലാളിയാണോ?”

“മൊതലാളിട അപ്പൻ ചത്താലു”, തന്നെ എൻതിനാ സീഡിന പൊറകേ പോണ്ടതു?”

“പിന്നാരാണയാൾ?”

“അതാ?..... തന്നെക്കുടെ നേതാവാണ് അഭോതാണി. അധികാർഡു അപ്പനാണ് ചത്തതു.”

സുശാന്മൂലാഷയാത്ര വരീതുമതലാളിയുടെ വിട്ടിനമുപി മുടു കടന്നപോയി. വരാന്തയിൽ നിന്നിടന വരീതുമതലാളി നേരം നോക്കിയിട്ടു് അകത്തേക്കു വലിഞ്ഞു. കൊച്ചു മുതലാളി അവിട്ടുനേരം നിന്നു. അയാൾ പല്ലിറുമ്പിക്കൊണ്ടു്, മറഞ്ഞു നിന്നിടന മുപ്പേനോട്ടു് എന്നൊക്കെയോ പറയുന്നണ്ടു്.

ബോഷയാത്രയുടെ പിറകിൽ, ആ ചട്ട മനഷ്യൻ ഏകാക്കിയായി വരുന്നണ്ടു്. അയാളെ ചുണ്ടിക്കാണിച്ചു കൊണ്ടു് മുപ്പൻ കൊച്ചുമുതലാളിയോടു പറഞ്ഞു:

“അവനാണു് — കൊഴുപ്പുമൊണ്ടാക്കുന്നതു്.”

അമ്പുയം പതിനൊന്ന്

ആ മനഷ്യൻ ആരാണു്? — ആ ചട്ട മനഷ്യൻ!

കവിപ്പദയമുള്ള ഒരു തൊഴിലാളി പറഞ്ഞു, അയാൾ ചുട്ടിള്ള കാറാണു് എന്നു്. മററാതെ തൊഴിലാളി പറഞ്ഞു, അയാളൂടെ തീപ്പുരിയാണുന്നു്.

കാററിനപ്പോലെതന്നെ അയാൾ പത്രാപ്പുത്രണീ ഇടവഴികളിലുടെ നടക്കുന്നതു കാണാം; തൊഴിലാളികളിലുടെ വിടകളിൽ ചെന്നകേരുന്നതു കാണാം; ചായക്കുടകളിലും മറിക്കാൻകുടകളിലും തങ്ങിത്തന്നീ നില്ക്കുന്നതു കാണാം. ധാര്യരികളിൽ പാത്രപാത്ര കേരുന്നതു കാണാം. പദ്ധേശ്, ആ കാററിന കളിമ്പയില്ല, അ കാററു് ആരും മയ്യാപ്പോകാരുമില്ല.

അ കാററിനൊരു ചുട്ടണ്ടു്. ഉറന്നുനാവരെ ഉണ്ട്രും; എരിയുന്ന തീയിനെ ആളുക്കുത്തിക്കും; അധിസ്ഥാരെ കുത്തി

പും; ശാന്തതയിൽ അസ്പാസ്യം വിത്തും; സംരക്ഷിയിൽ അസംരക്ഷി വിത്രും.

ചിലപ്പോൾ അയാൾ തീരപ്പാരിപോലെ പറന്നുനടക്കം.

ആരാണയാർ?—അ ചടച്ച പ്രാകൃതനായ മനഷ്യൻ!

അയാളുടെ നാട്ടം വീട്ടം പേരും ആക്കം അഭിഭ്രൂഢാ. അയാളോടു ചോദിച്ചാൽ, അ ചോദ്യത്തിൽനിന്ന് തന്റെ പും അയാൾ ശൈത്യത്തുകളായും. ഒരുവിൽ എല്ലാവരും അയാളെ കാരു് എന്ന വിളിച്ചുതുടങ്ങി. അതാണയാർക്കു യോജിക്കുന്ന പേര്. കാരു്!—ചുട്ടുള്ള കാരു്! കൊച്ചുകാറിനു സ്വശ്വിക്കാൻ വന്നിരിക്കുന്ന കൊച്ചു കാരു്!

കണ്ണുശകരന്മുതലാളിയുടെ മഹാകുറിശ്വരിലും അ കാറു ചിലപ്പോൾ, പാത്രപാത്ര കടന്നുചെല്ലാറണ്ട്. ഒരു ദിവസം കാളീക്കട്ടിച്ചുത്തി കല്പുവിനേന്തു ചോദിച്ച:

“അതാരാണഡോ, കല്പു, ചെലപ്പുള്ളിവുടെ വരണ്ണതു്?”

“ഇവിടെ ആരാണു് വരണ്ണതു്?”

“പ്രാത്യന്തപ്പോലെ തെത്താനിവിടെ വരാരാണല്ലോ, അയാളാരാണു്?”

“അതാ?... അതു്... അയാളു ചുമ്മാ വരണ്ണാണു്.”

“ചുമ്മാ വരണ്ണാണകി, നീങ്ങ എന്തിനാണു് ഒളിച്ചും മറഞ്ഞും അയാളോടു വത്താനും പായണ്ണതു്?”

“അയാളു പിരാന്ത പായണ്ണതു കേക്കാനാണു്, തന്തെ ചെന്ന നിക്കണ്ണതു്.”

“പിരാന്ത കേക്കണ്ണാകി, വഴിലിബാങ്കിനിനു കേക്കണ്ണാം. ജോലിചെയ്യുന്നേന്തതല്ലോ, പിരാന്ത കേക്കണ്ണതു്.”

“അയാളു പരണ്ണേൻു്, തന്തെ എയു കാട്ടാനാണു്?”

“നിങ്ങ കേക്കാൻ നീനുള്ളേ, അയാളു പായണ്ണതു്?”

“അയാളു പരയുപ്പുണ്ടെനു, തന്തെ കേക്കാണ്ണതുചെയ്യുന്നാണു്?”

“നിങ്ങ അയാൾക്കു പായ മേടിച്ച പ്രാണ്ടകൊച്ചക്കണ്ണ തെന്തിനാണു്?”

“പാവമല്ലേനു കൗത്തിട്ടാണു്?”

“എന്നാ അയാളോടു പരണ്ണേക്കാണും, ഇനി ഇവരുടെ വരല്ലേനു്.”

“അയാളു വനാലേതാണോ?”

“വനാലു?...വനാലേതാണനന്ന പിന്ന കാട്ടി എറം.”

അമ്മം അയാൾ വന്ന—ചുട്ടുള്ള ആ കാറ്റു! തൊഴിലാളികൾ അയാളുടെ ചുറ്റു തുടി—ആണഞ്ഞളും പെണ്ണഞ്ഞളും. ഓരോ തൊഴിലാളിക്കും അയാളോട് പലതും പരയാനണ്ട്. ഏല്ലാവരോടുമായി അയാൾക്കും ചിലതു പായാനണ്ട്. തൊഴിലാളികൾ പാശത്തെല്ലാം അയാൾ ഗ്രഖാപുറ്റം കേടു. അയാൾ പാശത്തെല്ലാം തൊഴിലാളികളും കേടു—ആദരപുറ്റം. അയാൾ പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പാർ, കാളിക്കുടിച്ചുാത്തി മായ വിശ വിളിച്ചു ചോദിച്ചു:

“അതാരാണടി, മാതവീ?”

“അതാണോ” കാറ്റു.”

“കാറ്റാ!...അവുടെ വന മനഭേദ്യഗ്രഹം കാഞ്ഞമാണോ എന്നേ ചോദിച്ചതു.”

“അയാളെ ഏല്ലാതു കാരാനാണോ” വിളിക്കുന്നതു.”

“അയാളെന്തിനാണുവാടെ വരണ്ണുന്നതു?”

“ചുമ്മാ വരണ്ണേണോ?”

“നിഃവാക്കെന്നാണോ, അയാളോടിരു പുന്നാരം? നിയു അയാൾക്കുടെ തോളിലു് ഉത്തമി നിക്കണ കണ്ണല്ലോ.”

“ഉത്തമിനിനാലേതാണോ?”

“ഉത്തമിനിക്കുന്നതും പുന്നാരം പായണ്ണതുമെല്ലാം നിങ്ങും അഞ്ചു ചെന്നായിരോ. ഇവുടെ അതൊന്നം പറ്റ കേലു്.”

“അയാളു ചീതുതുരജാനിന നടക്കണ ആളുണ്ടു്.”

“പിന്നയാളെന്തിനാണോ നടക്കുന്നതു്?”

“അയാളു?...അയാളു?...എ! ഇനിക്കരിയാമേലു്”— അവൻ അവിടെനിന്നു പെണ്ണുള്ളണ്ടു.

അടുത്തദിവസവും അയാൾ വന്ന. തൊഴിലാളികൾ അയാളോട് സംസാരിച്ചു. അയാൾ തൊഴിലാളികളോടും സംസാരിച്ചു. കണ്ണുശക്രസ്തവലാളിക്കു കലിക്കേണി. അയാൾ തോപാലനെ വിളിച്ചു ചോദിച്ചു:

“അരുരാണടാ, അരു കൊഴപ്പുക്കാരെന ഇവരു വിളിച്ചു സൃഷ്ടി വരുണ്ടു്? ”

“അയാളു തന്നതാൻ വരുണ്ടോം, മൊതലാളി.”

“അയാക്കെട ജാതി എന്താണു്? ”

“അരു!”

“അയാളു ഇംഗ്ലീഷ് ബനാഞ്ചാനാണു ചോതിച്ചതു്.”

“അരു! ഇന്നിക്കരിയാമേലു മൊതലാളി.”

“ഇംഗ്ലീഷ് നശിപ്പിക്കാൻ നടക്കണ്ണവനാണവൻ.”

“അതെന്താണു, മൊതലാളി, അങ്ങനെ പറയണ്ടു്? അയാളു ഏതു ഇംഗ്ലീഷ് വന്നേണു നശിപ്പിച്ചതു്? ”

“എന്ന—എന്ന നശിപ്പിക്കാനാണയാളിന്നേന ചുറ്റി പറാഠി നടക്കണ്ടു്.”

“അയാളു ചുറ്റിപ്പറാഠി നടന്ന മൊതലാളി നശിക്കപ്പോ? ”

“അയാളു ചുറാഠിപ്പറാഠി നടന്നിട്ടല്ലേ, വരീതുമതലാളിടെ കമ്പനിലു കൊഴപ്പുക്കമാണായതു്? ”

“വരീതുമൊതലാളി ഇംഗ്ലീഷ് വന്നോ, മൊതലാളി? ”

“എന്നവച്ചാലു്...”

“എന്നവച്ചാലെന്താണു്? ”

“എടാ, ഞാനൊരു ഇംഗ്ലീഷ്? ”

“അതേ.”

“ഇംഗ്ലീഷ് വരീതുമൊതലാളിനേ ഗ്രണപ്പുച്ചതണ്ണഡതാരാണു്? ”

“അരുരാണു്? ”

“ഇംഗ്ലീഷ് വരീതുമൊതലാളികളു്.”

“അപ്പുളു്, ഇംഗ്ലീഷ് വരീതുമൊതലാളികളുള്ള ഗ്രണപ്പുച്ചതണ്ണഡതാരാണു്? ”

“എടാ നിങ്ങളെ ഗ്രണപ്പുച്ചതാൻവേണ്ടിട്ടല്ലേ, ഞാനി തെപ്പാം ചെയ്യണ്ടു്? ”

“വേണ്ടാനു്! നിങ്ങളെ ഇംഗ്ലീഷ് ഗ്രണപ്പുച്ചതണ്ണാനു്! ”

“അല്ലെങ്കിലും, ചോക്കാര കോഴികളാണടാ.”

“അതെന്നുന്നേണു്, മൊതലാളി, ചോക്കാര കോഴികളാവണ്ടു്? ”

“കൊല്ലാൻ പിടിച്ചാലും വളർത്താൻ പിടിച്ചാലും നെല

വിളിക്കണ്ണതു കോഴികളാണ്. അതാണ് ചോമ്മാരു കോഴി കളാണനു പറഞ്ഞതു്.”

“തന്ത്രങ്ങൾ ഇങ്ങനെ വളര്ത്തണാനാണ് തന്ത്ര പറഞ്ഞതു്.”

“എന്നാ, ആ കൊഴിപ്പുക്കാരൻ പറയണ്ണതും കേട്ടാണ്ടു പോയി ചാവിനെടാ—ചാവിൻ!”

“ചാവണേണ്ണു്, മൊതലാളി, ഇതിലും നല്ലതു്.”—ഗോപാലൻ പിന്നെ ഒന്നം ഒക്കൽക്കാൻ നില്ക്കാതെ, അവിടെ നിന്ന് പൊങ്കുളഞ്ഞു.

“കോഴികളാണ് നിങ്ങളുണ്ടാണ്!”— മുതലാളി വിളിച്ചു പാത്രതു്.

കണ്ണു ഗോപാലനോടു ചോദിച്ചു:

“അതെന്നാണെന്നാ ഗോവാലാ, മൊതലാളിക്കെന്നു പെട്ട യണ്ണതു്?”

“മൊതലാളി പറയണ്ണു്, നമ്മൾക്കും കോഴികളാണു്; കൊല്ലാമ്പിടിച്ചാലും വളര്ത്താമ്പിടിച്ചാലും ലാല വിളിക്കുണ്ണാണു്.”

“എന്നാമ്പിനെന്നതിനാണു്, കോഴിനെ പിടിക്കുന്നതു്? പിടിച്ചിട്ടല്ല ലൈബായിളിക്കുന്നതു്?”

“നമ്മൾക്കും പിടിക്കുന്നതു വളര്ത്താനാണു്.”

“വളര്ത്താതു കൊല്ലാമല്ലോ?”

“നമ്മൾക്കും പിടിക്കുവോ നമ്മൾക്കും ലൈബായിളിക്കുത്തെനാണു് മൊതലാളി പറയണ്ണതു്.”

“കോഴി ലൈബായിളിക്കാണിരിക്കുന്നോക്കിലു്”, കൂറുന്നു കോഴിനെ പിടിക്കാണിരിക്കുന്നും.”

“കാഞ്ഞുചുട്ടിന്തനെ അണ്ണോടു ചെന്ന പാ, ഓ, അവടെ നിക്കുണ്ണാണു്.”

“പറയാമെട, ഗോവാല—പിന്നെപ്പറയാം.”

കാറ്റു പിന്നെയും അവിടെ വരും. കാറ്റിനു ശേഷതിയും ചുട്ടു വല്ലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പിറുപിറുച്ചുകളും മുറക്കളും പല്ലിരുക്കുന്നുണ്ടും ഉറുമായ മുള്ളുകളായും അപാരന്തരപ്പുകളും തേ ദിവസം ശൈ കാളിക്കെട്ടിച്ചും അരച്ചുകുത്തിരുന്നു.

ബീഡി ചോദിച്ചു. കാളിക്കട്ടിലേച്ചാത്തി രണ്ട് ബീഡിയായട്ടു
നീട്ടി. കുഞ്ചു ചോദിച്ചു:

“അതെന്നാണ്ടു?”

“ബീഡിയല്ലോ താൻ ചോദിച്ചതു്?”

“അതേ.”

“ബീഡിയാണിതു്.”

“താൻ അരച്ചുകുത്തിനാണ ചോദിച്ചതു്.”

“അരച്ചുകുത്തിനാണിതു്.”

“അരച്ചുകുത്തിന രണ്ടാ?”

“പിന്നാറുണ്ടു് വേണ്ടതു്?”

“വേറു കടേലെല്ലാം അരച്ചുകുത്തിന നാലുണ്ടു്.”

“എന്നാ താൻ അവടെചുന്ന മേറിച്ചുാ.”

“ജോലിചെയ്യണകാരു് ഇവട പാടിച്ചുവച്ചു, ഞാ
നെങ്ങേണ്ണം” അവടെചുന്ന ബീഡി മേറിക്കണ്ടു്?”

“എന്നാ തരണ്ടു് മേറിച്ചുണ്ടു് പോന്നാം.”

“ഹാശാരമല്ലുാ!”

“പിന്ന, തന്റെ അപ്പൻ നേടിതാണോ?”

“ആരദേം അപ്പമ്മാത നേടിതല്ല. ഞങ്ങ ജോലിചെയ്യണ
കൂലി ഇന്ത്യാട തന്നാ മതി.”

“കൂലിയാണു് തരണ്ടു്.”

“കാരു തരണ്ണംനാണു് പറഞ്ഞതു്.”

“കാരു തരാനൊക്കേലു്.”

“ഒക്കപൊന്ന ഞങ്ങ നോക്കേണ്ടു്.”

“ഹാ! നിങ്ങ നോക്കിച്ചു വാ.”

കുഞ്ചു ബീഡി വാങ്ങിയില്ല.

പിന്ന കാളിക്കട്ടിലേച്ചാർത്തിയോടു കയത്തരു മാധവിയാ
ണു്. അവൾ ഒരു ദിവസം ഇടങ്ങശി അരി വാങ്ങി. അവൾ
ചോദിച്ചു:

“ഇതിനെന്താണു് വെലു്?”

“വെല എന്തിനാണരിയണ്ടു്? അപ്പും തിനാപ്പോരേ?
കഴിയെല്ലാണോ?”

“ഞങ്ങ ജോലിചെയ്യുക്കണ്ണതാണു്. ചുമ്മാ അപ്പും തി
ന്നാൻ വന്നതല്ല.”

“നീയെന്നാണ്ടി, ഇതു ശരിക്കണ്ടു! വേണാക്കി എടു
തോണ്ടു പോടി.”

മാധവി അരിയും എടുത്തുകൊണ്ടു പോയി. പോകുന്ന
ഒഴി അവർ പിറുപിറുത്തു:

“ജോലി ചെയ്യേണ്ടതും കുതിരക്കാല, കുച്ചുടം
വിക്കേണ്ടതും കുതിരക്കാല. എന്നാപ്പിനെ, എനിച്ചുങ്ങാടു
കൊന്നാപ്പോരേ!”

കുറ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാധവി അരിയുംകൊണ്ടു തിരിച്ചു
വനു. അരിവട്ടി കാളിക്കട്ടിഡുപാത്തിയുടെ മുഖിലേറിഞ്ഞിട്ടു്,
മുള്ളിക്കാണാട്ടവർ പറഞ്ഞു:

“കൊപ്പു!—എനിച്ചുങ്ങാടു കൊന്നേരു്!”

“നീയെന്നാണ്ടി തുള്ളണ്ടു്?”

“ആ അരിയെന്നു് അള്ളന്നോക്കിമ്പോ.”

“എന്നാണു്? മുട്ടലോണാഡാ?”

“മുട്ടലൂ കൊറവാനു അള്ളക്കുമ്പള്ളിയാം.”

“നീയെന്നാടു പറഞ്ഞത്രു്.”

“അതു മുന്നാഴി അരിയെ ഒള്ളി!”

“എന്നാ, നാഴി അരി നീ ആക്കാണ്ടു കൊടുത്തതാണു്.”

“ദേ, ഇല്ലാവചനം പറഞ്ഞാലോണ്ടു!...നാട്ടിലി
സ്ഥിത വെലേം, അല്ലവില്ലും കൊറവു്. ഇങ്ങനെ കുച്ചുടം
വിറരാലു് തലേലിടിത്തി വിഴും!”—അവർ തലയിൽ കൈക
വച്ചു പിരാവി.

കാളിക്കട്ടിഡുപാത്തി അരിയലുക്കെന്ന നാഴികൊണ്ടു മാധ
വിയുടെ താടിക്കാരു കുത്തും ഒരു അട്ടഹാസവും:

“എന്നെന്നീ പൊറുത്തു്!”

മാധവി പിടിക്കുള്ളിലേക്കു പാഞ്ഞുകയറി. സാമാന്യ
ങ്ങൾ തുക്കനു ഇതുനുകട്ടിയെടുത്തു കാളിച്ചുപാത്തിയുടെ തലയ്ക്കു്
കരറി കൊടുത്തു. കാളിച്ചുപാത്തിയുടെ തല പൊട്ടി ചോര
വനു.

ഫാക്ടറിയിൽ നിന്നീതനു കുത്തുശക്കരൻമുതലാളി
വിവരമരിഞ്ഞു് ഓടിയെത്തിയപ്പോഴേക്കു മാധവി കടന്നുക
ഉണ്ടു.

I - Mal - 647

(Malayalam)

Kannadi

Novel

By P. KESAVA DEV

Poojappura, Trivandrum

First Published May 1961

Reprinted February 1965

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 2.50

Copyright

P. Kesava Dev

Publishers:

**Sahitya Pravarthaka Co-operative
Society Ltd., Kottayam, Kerala State**

Sales Department:

NATIONAL BOOK STALL
Kottayam Kerala State India

କାଣ୍ଡିବି

പ്രസാധകരാർ സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം

നാമന്തര പുക്കുറം

କୋଡ଼ିଯ়

വില ക. 2.50